

Sygn. akt II KZ 26/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

w sprawie **J. P.**

o wznowienie postępowania

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 sierpnia 2014 r.,

zażalenia J. P. na zarządzenie Przewodniczącej II Wydziału Karnego

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 czerwca 2014 r., sygn. akt II AKo [...],

o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

na podstawie art. 437 § 1 kpk w zw. z art. 518 kpk i w zw. z art. 545 § 1 kpk w zw. z art. 530 § 3 kpk

p o s t a n o w i ł:

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy

UZASADNIENIE

Przewodnicząca II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...] zaskarżonym zarządzeniem odmówiła przyjęcia wniosku J. P. sformułowanego w jej piśmie z dnia 15 maja 2014 r. o wznowienie postępowań przygotowawczych zakończonych wydanymi w trybie art. 329 § 1 k.p.k. postanowieniami Sądu Rejonowego w O. z dnia 9 września 2013 r., sygn. akt II Kp [...] oraz z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt II Kp [X.], w których nie uwzględniono zażaleń J. P. i utrzymano w mocy postanowienie z dnia 22 lutego 2013 r. i o odmowie wszczęcia dochodzenia o czyny kwalifikowane z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2003.162.1568) i z innych ustaw, które zostało zatwierdzone przez Prokuratora Rejonowego w O. w dniu 28 lutego 2013 r.

oraz postanowienie tegoż Prokuratora z dnia 17 maja 2013 r., o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie niedopełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy publicznych, albowiem postępowania te nie miały wymaganego przepisem art. 540 § 1 k.p.k. charakteru postępowań sądowych lecz stanowiły czynności kontrolne sądu w postępowaniu przygotowawczym, które zgodnie z dyspozycją art. 540 i art. 540 a i b k.p.k. nie mogą być objęte wnioskiem o wznowienie postępowania.

Na powyższe zarządzenie zażalenie złożyła J. P., która w środku odwoławczym wywiedzionym od tego rozstrzygnięcia zarzuciła rażące naruszenie praworządności i brak obiektywizmu, wskazując na szereg nieprawidłowości, których w tej sprawie dopuściły się jej zdaniem organy wymiaru sprawiedliwości w zakresie stosowania przepisów prawa karnego materialnego i procesowego.

W konkluzji skarżąca postulowała uchylenie zaskarżonego zarządzenia i doprowadzenie do wznowienia postępowań w sprawach II Kp [...] i II Kp [X.], uchylenia zapadłych tam postanowień sądowych, i przekazania tych spraw do ponownego rozpoznania, przy zapewnieniu wnioskodawczyni pełnomocnika z urzędu.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że osobisty wniosek J. P. o wznowienie postępowania objął postanowienia Sądu Rejonowego w O. orzekającego w ramach instancji odwoławczej. W związku z tym stosownie do treści art. 544 § 1 k.p.k. uprawnionym do orzekania w kwestii wznowienia postępowania był w tej sprawie sąd okręgowy, a nie sąd apelacyjny, ponieważ określona tym przepisem właściwość funkcjonalna sądu w sprawach o wznowienie postępowania nie jest uzależniona od stadium postępowania sądowego, w którym zapadło prawomocne rozstrzygnięcie – w pierwszej czy w drugiej instancji ale od tego, którego sądu orzeczenie zakończyło postępowanie objęte wnioskiem o wznowienie – rejonowego, okręgowego, apelacyjnego, czy też Sądu Najwyższego (zob. też postanowienie SN z dnia 25 lutego 2010 r., IV KO 22/10, OSNwSK 2010/1/447) .

Użyte w art. 544 § 1 k.p.k. sformułowanie „...w kwestii wznowienia postępowania..” oznacza, że określona tym przepisem właściwość funkcjonalna

odnosi się nie tylko do orzeczeń rozstrzygających o merytorycznej zasadności wniosku o wznowienie postępowania, ale również do decyzji procesowych związanych z badaniem warunków formalnych wniosku o wznowienie postępowania zarówno przez prezesa sądu na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 i 2 k.p.k., jak też przez sąd w oparciu o przepis art. 547 § 1 k.p.k. Prowadzi to do wniosku, że skoro w analizowanych sprawach orzekał sąd rejonowy to zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania obowiązany był wydać prezes, przewodniczący wydziału lub upoważniony sędzia właściwego sądu okręgowego a nie apelacyjnego. Uchybienie to stanowi obrazę przepisu prawa procesowego - art. 544 § 1 k.p.k., a zatem względną podstawę odwoławczą określoną w art. 438 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 466 § 1 k.p.k., skoro dotyczy jedynie zarządzenia wydanego przez przewodniczącą wydziału sądu apelacyjnego, który jest sądem wyższym na sądem właściwym. Trzeba jednak stwierdzić, że uchybienie to nie miało wpływu na treść zaskarżonego zarządzenia, które merytorycznie jest trafne.

Należy zgodzić się z twierdzeniem, że zapadłe w tej sprawie postanowienia Sądu Rejonowego w O. utrzymujące w mocy wydane lub zatwierdzone przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia i śledztwa kończyły postępowanie przygotowawcze, ponieważ podstawę prawną podjętych przez Sąd czynności stanowił art. 329 § 1 i 2 k.p.k., usytuowany w rozdziale 38 k.p.k. regulującym czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym. Do takich czynności ustawodawca zaliczył m. in. sądową kontrolę instancyjną postanowień o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego lub o jego umorzeniu, o czym przekonuje treść art. 330 § 1 k.p.k. (zob. uchwała SN z dnia 9 października 2000 r., I KZP 4/00, OSNKW 2000/9-10/77, postanowienie SN z dnia 12 marca 2009 r., WO 2/09, OSNKW 2009/6/50). Z kolei przepis art. 540 § 1 k.p.k. jednoznacznie stanowi, że wniosek o wznowienie postępowania może dotyczyć jedynie orzeczeń kończących postępowanie sądowe a nie przygotowawcze. Zatem, objęcie wnioskiem o wznowienie postępowań przygotowawczych, zakończonych prawomocnymi postanowieniami Sądu Rejonowego w O. sprawach II Kp [...] i II Kp [X.] było niedopuszczalne z mocy ustawy.

W związku z tym podnoszone przez skarżącą argumenty w występującym w sprawie układzie procesowym nie mogły doprowadzić do uchylenia zaskarżonego zarządzenia.

Dlatego też orzeczono jak w dyspozytywnej części postanowienia.

[aw]